

Živé a před-živé

Mezi skutečnostmi živými a neživými obvykle snadno rozlišujeme, ale některé skutečnosti se nám nejeví jako neživé, i když s uznáním jejich živosti (živoucnosti) máme trochu problém. Tak je tomu třeba v případě řek, říček, potoků a studánek, ale jindy v případě hor a velehor, skalních útvarů a také pohoří, atd. (našli bychom takových příkladů celou řadu). Odedávna měli lidé tendenci jim připisovat spíše oživenost než živost, a přimýšleli si k nim jakési živé bytosti, které jim jakoby vládly a které by v nich byly jaksi „doma“. Výsledkem bylo nakonec to, že i tam, kde na první pohled šlo o proměnlivou mnohost (jako třeba v krajině, v lesích a hájích apod.), lidé k ní přimýšleli nejrůznější zvláštní živé bytosti, které v nich také nacházely svůj domov. Protože tak lidé postupovali již od pradávna, nelze se divit jednak tomu, že za živé považovali např. planety i měsíc, vůbec hvězdy a někdy dokonce celý svět, univerzum, avšak ani tomu, že prvním řeckým myslitelům, kteří bojovně ve jménu logu protestovali proti mýtům (jako povídkám) a brzo po zahájení prvních kritických filosofických kroků neváhali zpochybnit nebo alespoň zrelativizovat život vůbec, zejména tím, že oživenost, živoucnost začali chápat jako až něco sekundárního, druhotného, co povstalo z něčeho původnějšího, neoživeného a neživého.

(Písek, 150406-1.)